

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
25 червня 2026 року,
Протокол № 13

Т.в.о. ректора, голова вченої ради
університету, доктор юридичних наук,
професор

Олег ОМЕЛЬЧУК

25 червня 2026 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ДОГОВИРИ У СФЕРІ НЕРУХОМОСТІ»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістра
за спеціальністю D8 Право
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
Освітня програма «Магістр права»**

РОЗРОБНИК

В. о. професора кафедри приватного права,
кандидат юридичних наук, доцент

22 травня 2026 року

Світлана ЯКИМЧУК

Схвалено кафедрою приватного права
25 травня 2026 року, протокол № 11.

Завідувач кафедри приватного права,
доктор юридичних наук, професор

25 травня 2026 року

Світлана ГРИНЬКО

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми
18 червня 2026 року

Сергій КРУШИНСЬКИЙ

Декан юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент
18 червня 2026 року

Віктор ЗАХАРЧУК

Рішення методичної ради університету
18 червня 2026 року, протокол № 8.

Голова методичної ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка
18 червня 2026 року

Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	– 4
2.	Програмні компетентності і заплановані результати навчання	– 4
3.	Програма навчальної дисципліни	– 5
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	– 9
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 9
	4.2. Аудиторні заняття	– 10
	4.3. Самостійна робота студентів	– 10
5.	Методи навчання та контролю	– 10
6.	Схема нарахування балів	– 11
7.	Рекомендовані джерела	– 11
	7.1. Основні джерела	– 11
	7.2. Допоміжні джерела	– 12
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 13

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– D Бізнес, адміністрування та право
2. Код і назва спеціальності	– D8 Право
3. Назва спеціалізації	– Спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Договори у сфері нерухомості
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– другий
7. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– магістр
8. Загальний обсяг вивчення дисципліни: (кредитів ЄКТС / годин)	– 3 / 90
9. Форма семестрового контролю	– залік
10. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– Проблеми нормотворення та правозастосування; Юридичний супровід економічної діяльності
2) супутні дисципліни	– Практика цивільного судочинства
3) наступні дисципліни	– Застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод; Практика забезпечення конституційних прав людини; Альтернативне вирішення правових спорів. Докази та доказування у цивільних справах; Захист прав споживачів за законодавством України та Європейського Союзу Міжнародні організації в сфері безпеки; Практика вчинення нотаріальних дій.
4) дисципліна пов'язана з такими вибічковими дисциплінами	
11. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Програмні компетентності і заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	Загальні компетентності
	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 10. Здатність розробляти проекти та управляти ними.
	Спеціальні компетентності
	СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК6 Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

	СК8 Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів. СК10 Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування. СК13 Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією. СК15 Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.
Програмні результати навчання	РН1 Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. РН3Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. РН4 Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки. РН6 Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи. РН7 Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання. РН9 Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг. РН13 Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів. РН14 Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування. РН17 Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні положення про договори у сфері нерухомості

Поняття, ознаки та види нерухомого майна як об'єкта договірних відносин. Правовий режим земельних ділянок, житлових і нежитлових приміщень, будівель, споруд, об'єктів незавершеного будівництва та майбутніх об'єктів нерухомості. Система договорів у сфері нерухомості та критерії їх класифікації. Співвідношення зобов'язальних і речових правовідносин. Джерела правового регулювання договорів у сфері нерухомості. Свобода договору та її межі. Добросовісність, розумність і справедливість у договірних відносинах.

Сторони договорів та вимоги до їх правосуб'єктності. Представництво під час укладення договорів щодо нерухомості. Особливості розпорядження майном, що перебуває у спільній частковій та спільній сумісній власності. Участь малолітніх, неповнолітніх та інших осіб, права яких потребують додаткового захисту. Зміст договору, істотні умови та порядок їх погодження. Форма договору, нотаріальне посвідчення та наслідки недодержання встановлених вимог. Розмежування моменту укладення договору, передання майна та виникнення речового права. Державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

Укладення, виконання, зміна та припинення договорів. Попередні, змішані та непойменовані договори у сфері нерухомості. Завдаток, аванс та інші способи забезпечення виконання договірних зобов'язань. Тлумачення договорів. Розмежування неукладеності та недійсності договору. Особливості договірних відносин в умовах воєнного стану.

Тема 2. Договір купівлі-продажу нерухомого майна: загальні положення та особливості окремих видів. Due diligence нерухомості

Поняття, правова характеристика та види договору купівлі-продажу нерухомого майна. Сторони договору, предмет та його індивідуалізація. Істотні умови договору. Ціна нерухомого майна, її співвідношення з оціночною вартістю. Порядок і способи розрахунків. Продаж із відстроченням або розстроченням платежу. Форма договору та нотаріальне посвідчення. Права й обов'язки продавця та покупця. Передання нерухомості, оформлення приймання-передачі та державна реєстрація права власності. Розподіл ризиків між сторонами. Правові наслідки виявлення недоліків майна та прав третіх осіб.

Особливості купівлі-продажу житлових і нежитлових приміщень, будівель, споруд та земельних ділянок. Перехід прав на земельну ділянку у зв'язку з набуттям права власності на розташовану на ній нерухомість. Відчуження частки у праві спільної часткової власності та переважне право її купівлі. Продаж нерухомості, що перебуває у спільній сумісній власності подружжя. Особливості відчуження земель сільськогосподарського призначення. Купівля-продаж нерухомості на електронних аукціонах. Відчуження об'єктів незавершеного будівництва та майбутніх об'єктів нерухомості.

Поняття, мета та етапи комплексної правової перевірки нерухомості - due diligence. Перевірка правостановлювальних документів та історії переходу прав. Аналіз відомостей державних реєстрів, кадастрових даних, судових спорів і виконавчих проваджень. Перевірка повноважень продавця та його представника. Виявлення іпотек, арештів, заборон відчуження, сервітутів, прав користування та інших обтяжень. Перевірка правового статусу земельної ділянки, законності будівництва, реконструкції та перепланування. Оцінювання ризиків придбання нерухомості. Підготовка юридичного висновку та договірних умов для мінімізації виявлених ризиків. Аналіз правових позицій Верховного Суду у спорах щодо купівлі-продажу нерухомого майна.

Тема 3. Договори дарування та довічного утримання (догляду) щодо нерухомого майна

Поняття та правова характеристика договору дарування нерухомого майна. Безоплатність як визначальна ознака дарування. Сторони, предмет, зміст і форма договору. Дарування нерухомості з обов'язком передати її в майбутньому. Права й обов'язки дарувальника та обдаровуваного. Покладення на обдаровуваного обов'язку на користь третьої особи. Особливості дарування майна подружжя та частки у праві спільної власності. Дарування за участю представника. Пожертва нерухомого майна та контроль за її використанням. Відмова від договору, його розірвання та правові наслідки. Недійсність договору дарування. Удавані правочини та приховування оплатного відчуження нерухомості.

Поняття, правова природа та зміст договору довічного утримання (догляду). Відмежування від договорів дарування, ренти та спадкового договору. Відчужувач і набувач, множинність осіб у договорі. Нерухоме майно як предмет договору. Форма договору,

нотаріальне посвідчення та державна реєстрація права власності набувача. Визначення обсягу матеріального забезпечення, утримання та догляду. Забезпечення відчужувача житлом. Грошова оцінка утримання та її індексація.

Гарантії прав відчужувача й обмеження розпорядження переданим майном. Заміна набувача та майна, переданого за договором. Наслідки втрати або пошкодження нерухомості. Припинення договору у зв'язку зі смертю відчужувача. Правові наслідки смерті набувача або припинення юридичної особи - набувача. Підстави та наслідки розірвання договору. Доказування належного і неналежного виконання обов'язків щодо утримання та догляду. Аналіз судової практики та підготовка договірних умов, спрямованих на запобігання спорам.

Тема 4. Договори у сфері будівництва та інвестування в нерухомість

Система договірних відносин у сфері будівництва та інвестування в нерухомість. Правовий статус замовника, забудовника, девелопера, підрядника та інвестора. Договір будівельного підряду: поняття, правова характеристика, предмет і зміст. Проектна документація та кошторис. Порядок визначення ціни, строки виконання робіт, фінансування та розрахунки. Генеральний підряд і субпідряд. Права та обов'язки сторін. Контроль за виконанням будівельних робіт. Зміна обсягу робіт і виконання додаткових робіт. Передання та прийняття результату робіт. Гарантії якості, відповідальність за недоліки та порушення строків. Договори підряду на проведення проєктних і пошукових робіт.

Правовий режим об'єктів незавершеного будівництва та майбутніх об'єктів нерухомості. Спеціальне майнове право, його виникнення, державна реєстрація та обтяження. Договори щодо першого та наступного відчуження майбутніх об'єктів нерухомості. Гарантії виконання зобов'язань забудовника. Правове значення гарантійної частки будівництва. Застосування відповідних договірних механізмів з урахуванням часу виникнення правовідносин і перехідних положень законодавства.

Договірні механізми залучення коштів у будівництво. Участь у фонді фінансування будівництва. Фонди операцій з нерухомістю. Договори із застосуванням інститутів спільного інвестування. Правова оцінка схем із використанням попередніх договорів, відчуження майнових прав, деривативів та інших інструментів. Перевірка допустимості обраної моделі фінансування. Заміна сторони, відступлення права вимоги та передання прав інвестора. Ризики подвійного продажу, зупинення будівництва, неплатоспроможності забудовника та зміни характеристик об'єкта. Договірні й судові механізми захисту інвестора. Практика вирішення спорів щодо завершення будівництва, передання об'єкта та повернення коштів.

Тема 5. Договори найму (оренди) нерухомого майна

Поняття, правова природа та види договорів найму (оренди) нерухомості. Співвідношення загальних положень про найм і спеціального регулювання окремих видів оренди. Сторони договору та повноваження наймодавця. Предмет договору, його індивідуалізація та погодження умов користування. Строк договору. Форма, нотаріальне посвідчення та державна реєстрація права користування у передбачених законом випадках. Плата за користування нерухомістю, порядок її внесення, перегляду та індексації. Забезпечувальні платежі. Передання та повернення майна.

Права й обов'язки сторін. Цільове використання нерухомості. Поточний і капітальний ремонт. Поліпшення орендованого майна та їх правові наслідки. Піднайм (суборенда). Збереження договірних відносин у разі зміни власника майна. Переважні права наймача. Продовження та поновлення договору, їх співвідношення. Відмова від договору, дострокове розірвання та інші підстави припинення. Відповідальність за прострочення платежів, пошкодження майна та несвоєчасне його повернення.

Особливості найму будівель, інших капітальних споруд та їх окремих частин. Користування земельною ділянкою у зв'язку з наймом будівлі або споруди. Найм житла: суб'єктний склад, права осіб, які проживають разом із наймачем, піднайм, заміна наймача, припинення договору та виселення. Оренда земельних ділянок: істотні умови, орендна плата,

строк, державна реєстрація права оренди, суборенда, поновлення та припинення. Особливості оренди державного й комунального нерухомого майна. Вплив воєнного стану, пошкодження майна та неможливості його використання на виконання договору. Аналіз судової практики в орендних спорах.

Тема 6. Іпотечний договір та звернення стягнення на предмет іпотеки

Поняття, правова природа та ознаки іпотеки як способу забезпечення виконання зобов'язань. Співвідношення основного зобов'язання та іпотеки. Сторони іпотечного договору. Правовий статус майнового поручителя. Предмет іпотеки та вимоги до нього. Іпотека земельних ділянок, житлової та нежитлової нерухомості, об'єктів незавершеного будівництва і майбутніх об'єктів нерухомості. Особливості передання в іпотеку майна, що перебуває у спільній власності.

Зміст та істотні умови іпотечного договору. Форма договору, нотаріальне посвідчення та державна реєстрація іпотеки. Оцінка і страхування предмета іпотеки. Права та обов'язки іпотекодавця й іпотекодержателя. Користування предметом іпотеки, його відчуження та передання в оренду. Наступна іпотека і пріоритет вимог іпотекодержателів. Перехід прав за основним та іпотечним зобов'язаннями. Зміна і припинення іпотеки.

Підстави й порядок звернення стягнення на предмет іпотеки. Вимога про усунення порушення основного зобов'язання. Судовий порядок звернення стягнення. Звернення стягнення на підставі виконавчого напису нотаріуса. Позасудове врегулювання: договір про задоволення вимог іпотекодержателя та іпотечне застереження. Набуття іпотекодержателем права власності на предмет іпотеки та його продаж. Реалізація майна на електронному аукціоні. Визначення вартості предмета іпотеки та правові наслідки його реалізації. Права мешканців іпотечного житла та проблеми виселення. Оскарження звернення стягнення і реєстраційних дій. Особливості реалізації іпотечних прав в умовах воєнного стану. Аналіз правових позицій Верховного Суду.

Тема 7. Захист прав учасників договірних відносин у сфері нерухомості

Поняття, форми та способи захисту прав учасників договірних відносин у сфері нерухомості. Критерії вибору належного й ефективного способу захисту. Співвідношення зобов'язально-правових і речово-правових способів захисту. Добросовісність учасників договірних відносин та заборона зловживання правом. Досудове врегулювання спорів, переговори та медіація.

Захист прав у разі невиконання або неналежного виконання договору. Примусове виконання обов'язку в натурі. Стягнення заборгованості, неустойки, відшкодування збитків та застосування наслідків прострочення грошового зобов'язання. Зміна та розірвання договору в судовому порядку. Істотне порушення договору та істотна зміна обставин. Форс-мажор і його вплив на відповідальність сторін. Правові наслідки пошкодження або знищення нерухомості.

Недійсність договорів щодо нерухомості та застосування її наслідків. Реституція і відшкодування збитків. Відмежування реституції від витребування майна та повернення безпідставно набутого. Захист добросовісного набувача. Оспорювання правочинів, учинених на шкоду кредиторам. Визнання права та захист від порушень, пов'язаних із державною реєстрацією. Судове й адміністративне оскарження реєстраційних рішень.

Юрисдикція та підсудність спорів у сфері нерухомості. Визначення належних сторін і складу учасників справи. Предмет доказування, належність і допустимість доказів. Доказове значення договорів, актів приймання-передачі, реєстрових відомостей, платіжних документів та експертних висновків. Забезпечення позову й доказів. Позовна давність. Виконання судових рішень. Аналіз практики Верховного Суду, формування правової позиції та підготовка проєктів позовних заяв, відзивів і договорів про врегулювання спору.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Загальні положення про договори у сфері нерухомості	12	2	2	–	–	8	12	-	-	–	–	12
2.	Договір купівлі-продажу нерухомого майна: загальні положення та особливості окремих видів. Due diligence нерухомості	15	4	4	–	–	7	15	2	2	–	–	11
3.	Договори дарування та довічного утримання (догляду) щодо нерухомого майна	12	2	2	–	–	8	12	1	0,5	–	–	10,5
4.	Договори у сфері будівництва та інвестування в нерухомість	12	2	2	–	–	8	12	1	0,5	–	–	10,5
5.	Договори найму (оренди) нерухомого майна	15	4	4	–	–	7	15	2	2	–	–	11
6.	Іпотечний договір та звернення стягнення на предмет іпотеки	12	2	2	–	–	8	12	2	0,5	–	–	9,5
7.	Захист прав учасників договірних відносин у сфері нерухомості	12	2	2	–	–	8	12	2	0,5	–	–	9,5
	Всього годин:	90	18	18	–	–	54	90	10	6	–	–	74

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає опрацювання завдань до кожної теми та виконання індивідуальних завдань.

4.3.2. Самостійна робота студентів заочної форми навчання включає опрацювання завдань до кожної теми.

4.3.3. Завдання для самостійної роботи студентів, а також порядок здобуття балів за самостійну роботу визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.
- 3) дискусія.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- 1) дискусійне обговорення проблемних питань;
- 2) вирішення ситуаційних завдань;
- 3) повідомлення про виконання індивідуальних завдань;
- 4) складання окремих видів документів.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;

4) захист підготовленого звіту про виконання ІНДЗ;

5) складання окремих видів документів за ситуаційними завданнями.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Структура залікового білету включає два теоретичних питання.

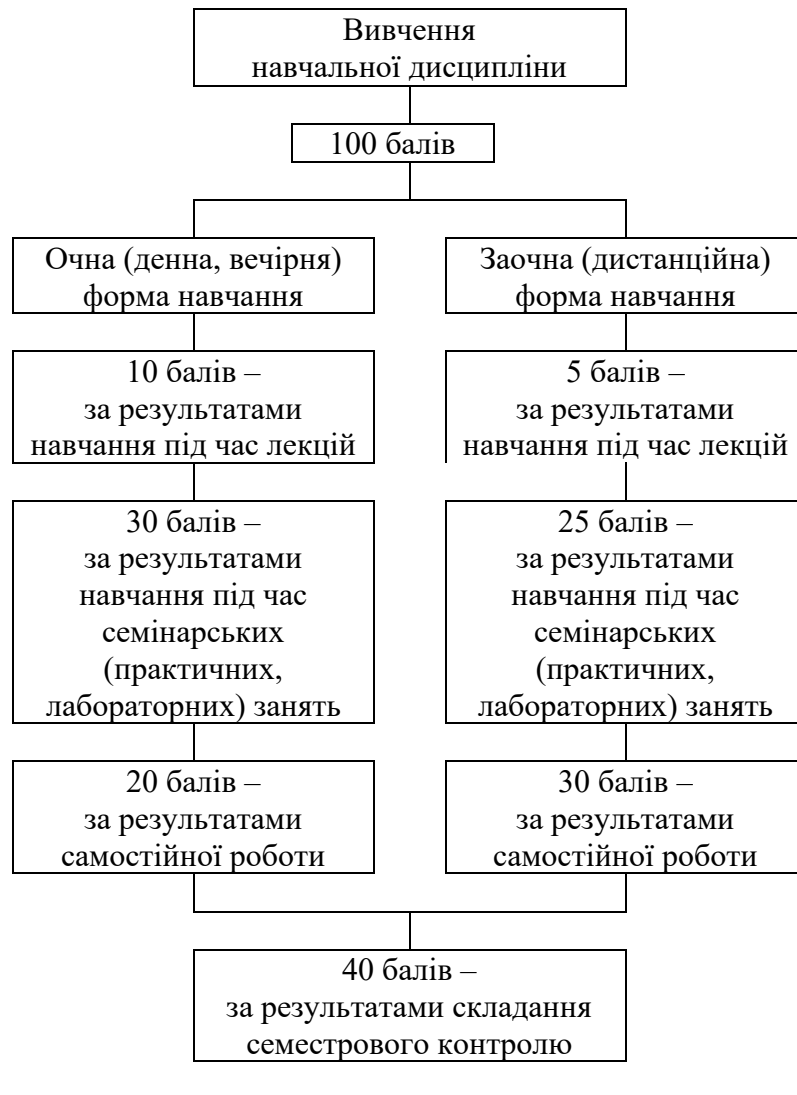
ЗРАЗОК

1. Поняття та основні положення договору купівлі-продажу нерухомості та його істотних умов.

2. Поняття договору оренди нерухомості і його істотних умов.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Вавженчук С. Я. Договірне право : підручник. Т. 1. Харків : Право, 2022. 632 с. URL: https://pravo-izdat.com.ua/novinki/dogovirne-pravo.-tom-1?utm_source
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
4. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.

5. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>.
6. Про іпотеку : Закон України від 05.06.2003 № 898-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-15>.
7. Про оренду землі : Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/161-14>.
8. Про оренду державного та комунального майна : Закон України від 03.10.2019 № 157-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-20>.
9. Про гарантування речових прав на об'єкти нерухомого майна, які будуть споруджені в майбутньому : Закон України від 15.08.2022 № 2518-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2518-20>.
10. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю : Закон України від 19.06.2003 № 978-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/978-15>.
11. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.

Допоміжні джерела:

12. Цивільний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Том 1. Книги 1- 4. За заг. ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнєцової, В.В. Цюри. 7-ме видання. Київ. Юрінком Інтер, 2025. С. 1220.
13. Цивільний кодекс України. Т. 3. Право власності та інші речові права : науково-практичний коментар / за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2023. 808 с.
14. Право власності. Способи захисту крізь призму судової практики : монографія / за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2023. 616 с.
15. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.
16. Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України : наказ Міністерства юстиції України від 22.02.2012 № 296/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12>.
17. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12.07.2001 № 2658-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>.
18. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
19. Верховний Суд. Дайджест судової практики Верховного Суду у справах із договору оренди землі (2018–2021 роки). URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/1239288/?utm_source
20. Верховний Суд. Вирішення спорів у земельних відносинах та щодо права власності. Актуальна судова практика Верховного Суду. 2026. URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/news/2030016/?utm_source
21. Верховний Суд. Огляд судової практики щодо доказів і доказування в господарському та цивільному судочинстві. 2026. URL: supreme.court.gov.ua
22. Верховний Суд. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду за серпень 2026 року. URL: supreme.court.gov.ua
23. Davydova I., Zhurylo S., Havrik R., Yakymchuk S. (2023). The civil process and artificial intelligence: implementation problems. Justicia. Revista Eduweb, 17(4), 154-164. URL: <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2023.17.04.15>
24. Inna Apalkova, Vladimira Dobrovolska, Yuliia Pavlova, Svitlana Yakymchuk, Volodymyr Yarmaki. Force majeure as grounds for exemption from liability: International approach

- and Ukrainian experience in terms of the military conflict. (Форс-мажор як підстава звільнення від відповідальності: Міжнародний підхід та український досвід в умовах військового конфлікту). Cuestiones Politicas. Vol.41, №79 (2023), 433-452. (Web of Science) URL: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.4179.29>
25. Танасюк О. Є., Якимчук С. О. Юридична особа як суб'єкт зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої внаслідок рятування здоров'я, життя та майна фізичної особи. Юридична Україна. 2025. № 9. С. 223–228. URL: <https://yurukraine.com/yurydychna-osoba-yak-subyekt-zobovyzan-z-vidshkoduvannyashkody-zavdanoyi-vnaslidok-ryatuvannya-zdorovya-zhyttya-ta-majna-fizychnoyiosoby> /[https://doi.org/10.37749/2308-9639-2025-9\(273\)-6](https://doi.org/10.37749/2308-9639-2025-9(273)-6)
26. Якимчук С.О., Танасюк О.Є. Співвідношення зобов'язань з відшкодування шкоди, завданої під час рятування життя, здоров'я та майна фізичної особи, із договірними та деліктними зобов'язаннями. Журнал східноєвропейського права. 2026. № 146. С.290-301. URL: https://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2026/05/yakymchuk_tanasyuk_146.pdf
27. Якимчук С.О. Право дитини на сім'ю та професійна правнича допомога: процесуальні етичні аспекти укладення договору про представництво малолітніх осіб. Юрид Україна. 2026. № 4. С. 90 – 100. URL: DOI 10.37749/2308-9639-2026-4(280)-11

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a> - Законодавство України на сайті Верховної Ради України.
2. <http://www.ccu.gov.ua/> - Конституційний Суд України
3. <https://supreme.court.gov.ua/supreme/> - Верховний Суд.
4. <https://www.facebook.com/supremecourt.ua/> - Верховний Суд.
5. <https://court.gov.ua/> — Судова влада України.
6. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/velyka_palata/ - Велика Палата Верховного Суду.
7. https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_cil/ - Касаційний цивільний суд.
8. <http://www.president.gov.ua/documents/> - Офіційні документи на Офіційному представництві Президента України.
9. <http://www.kmu.gov.ua/control/> - Урядовий портал.
10. <http://www.minjust.gov.ua/> - Міністерство юстиції України.
11. <http://zakon.nau.ua/> - Професійна юридична система Мега-НаУ.
12. <http://www.ligazakon.ua/> - Ліга:Закон - головний правовий портал України
13. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> - Наукова періодика України на сайті Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.
14. <http://www.reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень.